

О.О. Носирєв, канд. геогр. наук, доц. (НТУ «ХПІ», Харків)

Т.В. Деділова, канд. екон. наук, доц. (ХНАДУ, Харків)

С.К. Осипова, ст. викл. (НТУ «ХПІ», Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА УПРАВЛІНСЬКОГО ПРОФІЛІВ

Глобалізація світової економіки та суттєві економічні перетворення в Україні вимагають створення якісно нової системи фахової та професійної підготовки майбутніх фахівців, особливо фінансово-економічного та управлінського спрямувань. Підготовка майбутніх менеджерів фінансово-економічного профілю має передбачати передусім конкретні вимоги до відповідного рівня їхньої готовності відповідно до специфіки професійної діяльності.

Як зазначає К. Копняк, «компоненти професійної компетентності знаходяться в постійному розвитку та оновленні відповідно до вимог, які висуває суспільство, роботодавці, реальний стан економіки держави. Вони розширюються, уточнюються, групуються між собою, виступають у нових якостях, набуваючи нового значення під час виконання фахівцем професійних обов'язків. Крім того, з уведенням в дію нового Закону України «Про вищу освіту» та затвердженням нового Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, важливим етапом на сьогодні стає розробка стандартів та нормативів для кожної спеціальності на основі компетентнісного підходу. Модель формування управлінської компетентності майбутнього економіста необхідна для створення ефективної системи підготовки конкурентоздатного фахівця, яка передбачає втілення ключової ідеї, розробку побудованої на її підґрунті концепції підготовки економіста, обґрунтування окремих компонентів цієї моделі та їхнє змістове наповнення, створення умов для її реалізації».

Процес навчання фахівців фінансово-економічного та управлінського профілів має будуватись з урахуванням роботи у складних умовах часткової або повної невизначеності, ризику та конкуренції, що потребує використання наряду з традиційними педагогічними технологіями, нового класу інформаційних технологій навчання, таких як інтелектуальні, експертні та експертні навчаючи

системи, які дозволяють використовувати та передавати знання експертів з певної галузі економіки.

Якщо приділяти увагу досвіду підготовки фахівців фінансово-економічного та управлінського профілів у практиці європейських країн, то за європейським підходом запроваджують змішані моделі підготовки фахівців фінансово-економічного профілю з урахуванням недоліків та традицій країни. Зміст професійної підготовки має варіативний характер відповідно до спеціалізації підготовки майбутнього фахівця та специфіки галузі майбутньої діяльності.

На думку А. Загородньої, «моделювання професійної підготовки фахівців економічної галузі в закладах вищої освіти України є педагогічним процесом, спрямованим на формування професійної культури майбутнього фахівця, що забезпечує його готовність до ефективної взаємодії з різними категоріями населення». При цьому науковиця зазначає, що «професійна підготовка фахівців економічної галузі у закладах вищої освіти України здійснюється за допомогою таких видів, методів і форм навчання: традиційні лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття, навчальні дослідження, самостійні письмові роботи, інтерактивні ігрові форми й методи: інтерактивна лекція, комп'ютерні семінари, відеоконференції, онлайн-навчання, кейснавчання, метод проєктів, рольові й ділові ігри, професійне й імітаційне моделювання, тренінгові технології, що передбачають оволодіння стійким фундаментом теоретичних знань, формування готовності до новацій, розвиток креативного мислення і творчих здібностей, що сприяє розв'язанню найважливіших виробничих проблем.

Науковиця Н. Добровольська у структурі креативної особистості менеджера як суб'єкта управлінського процесу визначає додатково такі якості: проблемне бачення предмета; вміння висувати гіпотези, оригінальні ідеї; здатність до дослідницької діяльності; здатність до виявлення протиріч; уміння аналізувати, інтерпретувати та синтезувати інформацію; вміння планувати і організувати особисту працю й раціонально використовувати робочий час; здатність до аутодидактичних функцій (самоконтроль, самооцінка, самоаналіз); знання та досвід ефективних технологій міжособистісного спілкування; пошуково-креативний стиль мислення тощо.

Тому слід погодитись з висловленою позицією О. Шевчук про необхідність створення власної української моделі підготовки майбутніх фахівців фінансово-економічного напрямку з урахуванням національних, економічних умов функціонування країни та досвіду розвинутих країн у становленні та розвитку вищої економічної освіти.